

УДК 336

JEL Classification: G20

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-08-03>

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

THE IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON THE DEVELOPMENT OF INSURANCE SERVICES

Кучерівська С. С.

Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна
ORCID: 0000-0003-0466-2389

Sofia Kucherivska

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit,
Yury Fedkovich Chernivtsi National University,
Chernivtsi, Ukraine

У статті досліджується вплив інформаційних технологій на розвиток страхових послуг, акцентуючи на можливостях застосування штучного інтелекту для підвищення конкурентоспроможності страхових підприємств. Сучасні інформаційні технології радикально змінили численні галузі, включаючи страхову сферу. Цей процес трансформації охоплює і позитивні, і можливі негативні впливи на різноманітні аспекти страхової діяльності. У епоху широкомасштабної цифровізації, вплив цифрових технологій на страховий ринок сприяє відкриттю нових можливостей для його розвитку та вдосконалення послуг. Проведений аналіз ключових тенденцій та інновацій, які формують майбутнє страхового ринку, зосереджуючись на перевагах штучного інтелекту, блокчейну, великих даних та інших цифрових інструментів для розробки нових страхових продуктів і покращення внутрішніх процесів. Розглядаються інновації та тенденції, які трансформують страхові послуги, включаючи блокчейн, великі дані та Інтернет речей. Наголошено на потенціалі цих технологій для оптимізації процесів управління ризиками, покращення якості обслуговування клієнтів та розробки нових страхових продуктів. Акцентовано що, активне втручання держави для сприяння цифровим ініціативам у страховій галузі стає вирішальним для прогресу національної економіки. Створення безпечного та ефективного цифрового страхового середовища вимагає злагоджених зусиль усіх заінтересованих сторін, з метою одночасного забезпечення системної стабільності, захисту прав споживачів та заохочення інноваційного розвитку. Результати дослідження підкреслюють значення цифрових інструментів для розвитку сучасних страхових продуктів і послуг, пропонуючи шляхи для зміцнення позицій страховиків на ринку. Тип статті – емпірична.
Ключові слова: страховий ринок; страхова справа; страхові послуги; страхові компанії; інформаційні технології.

The article examines the impact of information technologies on the development of insurance services, emphasizing the potential of artificial intelligence to enhance the competitiveness of insurance companies. It highlights how modern IT has radically transformed various industries, including insurance, encompassing both positive and potentially negative effects on insurance activities. In the era of widespread digitalization, the influence of digital technologies opens new opportunities for the growth and improvement of insurance services. The analysis focuses on key trends and innovations shaping the future of the insurance market, including artificial intelligence, blockchain, big data, and other digital tools for developing new insurance products and improving internal processes. It discusses innovations and trends transforming insurance services, such as blockchain, big data, and the Internet of Things, emphasizing their potential to optimize risk management processes, improve customer service quality, and develop new insurance products. The active intervention of the state in supporting digital initiatives in the insurance sector is crucial for national economic progress, requiring coordinated efforts to ensure system stability, protect consumer rights, and encourage innovative development. The findings underscore the importance of digital tools for developing modern insurance products and services, suggesting ways to strengthen insurers' market positions. The article type is empirical.
Key words: insurance market; insurance business; insurance services; insurance companies; information technologies.

ВСТУП

Розвиток інформаційних технологій суттєво трансформував багато секторів економіки, зокрема страховий ринок. Ця трансформація може включати як позитивні, так і потенційно негативні аспекти, що впливають на всі елементи страхової діяльності. У сучасному світі, де цифровізація та інформаційні технології стрімко входять у всі сфери життя, їхній вплив на страховий ринок відкриває нові горизонти для розвитку та оптимізації страхових послуг. Актуальність даної теми обумовлена постійним зростанням ролі інформаційних технологій в економіці та соціальному житті, що стимулює страхові компанії до інновацій та пошуку нових шляхів задоволення потреб клієнтів. Застосування сучасних інформаційних систем, штучного інтелекту, блокчейн технологій та інших цифрових інструментів відкриває можливість для розробки нових страхових продуктів, покращення сервісу та збільшення ефективності внутрішніх процесів.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Сучасні тенденції та перспективи розвитку європейського ринку страхування, глобальні зміни на ринку страхування та їх вплив на український ринок досліджують у своїй роботі А. Карнаушенко, В. Петренко, Л. Боровік [2].

Цифровізація страхового ринку України аналізується у роботі І. М. Федоровича [11]. Дослідження зосереджується на необхідності структурних змін для тривалого впливу нових технологій та розвитку персоналу, часто в кооперації з технологічними компаніями.

Дослідження О. В. Мельника [5] розглядає розвиток інноваційних технологій метапростору та їх вплив на український фінансовий ринок.

Ю. Клапків у своїй роботі про особливості діджиталізації на ринку страхових послуг [3] зазначає, що основним фактором, який сприяє розвитку діджиталізації ринку страхових послуг є технологія. Вона дозволяє оптимізувати витрати та підвищувати ефективність надання послуг. В іншій роботі Ю. Клапків та О. Мелих розглядають трансформацію діджиталізації ринку фінансових та страхових послуг [4]. В своїй статті вони провели аналіз діджиталізації ринку фінансових та страхових послуг, виділили окремих її фази на основі стратегічного та системного фокусу і зміни організаційної спрямованості трансформацій. Автори виділили ключові елементи для прискорення трансформації даних у фінансовому секторі, а також визначили три ключові області, що відображають процес цифровізації у фінансовому та страховому секторах за останні десятиліття, додавши до цього п'ять основних фаз еволюції цифровізації.

В свою чергу Н. Приказюк, Т. Моташко, Ю. Кондратенко у своєму дослідженні про роз-

виток інтернет страхування у нових умовах [7] розглянули сутність поняття «інтернет-страхування». З'ясовано, що в Україні інтернет-страхування не має офіційного визначення в законодавчих актах, і, більш того, відзначаються розбіжності в законодавстві стосовно цієї сфери. Було проведено аналіз діяльності десяти провідних страхових компаній країни за обсягом валових страхових премій в контексті надання послуг інтернет-страхування.

Р. Пікус та К. Винокурова у своїй праці про особливості розвитку страхового ринку в умовах інформаційного суспільства [8] досліджують фактори, що фаворизують інтеграцію інновацій у сфері страхування. Подано аналіз сучасних технологій, які вже ефективно впроваджені лідируючими страховими компаніями, включаючи використання Інтернету речей, телематичних систем, роботизованих процесів, та застосування технологій штучного інтелекту. Наголошують на важливості застосування новітніх технологій у вітчизняних страхових компаніях для підвищення лояльності клієнтів через поліпшення сервісу, оптимізацію бізнес-процесів та скорочення витрат, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню ефективності страхового бізнесу та зміцненню його конкурентоспроможності.

І. Самошкіна в своїй статті [9] розглядає важливі аспекти функціонування і прогресу страхового сектора в Україні, який стикається з потребою у глибоких реформах. Така потреба обумовлена розвитком цифровізації та включенням новітніх технологій у різноманітні сектори економіки, зокрема через збільшення обсягів електронної комерції та бізнесу, а також широке впровадження мобільних застосунків та платформ, що надають конкурентні переваги. Автор підкреслює, що сучасні умови цифрової економіки вимагають від страхових компаній адаптації до нових потреб ринку і створюють умови для їх розвитку через здорову конкуренцію. Втім, важливо відмітити, що процес цифровізації у страховій галузі відбувається повільніше, ніж у інших секторах. Однак, останнім часом спостерігається значне зростання інвестицій у Insurtech - технологічні стартапи у страховому секторі, що сприяє збільшенню їх ефективності завдяки розвитку цифрової економіки.

О. Сосновська, І. Сіренька в своєму дослідженні [10] виокремили ключові напрямки еволюції страхових продуктів, до яких належать інтернет, використання соціальних медіа, мобільні застосунки, інноваційні канали розподілу, хмарні обчислення, та автоматизація процесів управління, а також оцінено їхній вплив на інноваційний потенціал страхової компанії. Підкреслено, що перехід до онлайн-страхування є критичним для підвищення ефективності керування страхо-

вим бізнесом та зниження операційних витрат. Також окреслено значення хмарних сервісів і технологій обробки великих масивів даних для оптимізації бізнес-процесів і точності оцінювання ризиків на основі аналізу інформації, отриманої з Інтернету.

Ю. Заволока, А. Єфременко та Ю. Малащенко в своїй статті [12] дослідили можливості використання цифрових і інтернет технологій в страховій галузі, які надають нові можливості в страхуванні як для страхувальників, так і для страховиків. На їх переконання, це буде сприяти збільшенню кількості угод. Зазначено, що успішна робота онлайн платформ з продажу страхових продуктів вимагає зусиль не лише від учасників страхового ринку, але й від держави. Завдяки впровадженню відповідного законодавства та правових норм, держава відіграватиме ключову роль у регулюванні проведення страхових операцій через Інтернет.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета цієї статті полягає в систематизації знань про вплив інформаційних технологій на розвиток страхових послуг, визначенні основних тенденцій та інновацій, що формують майбутнє страхового ринку.

Основним завданням дослідження є підкреслення значення інформаційних технологій у формуванні інноваційних страхових продуктів та послуг, вдосконаленні процесів ризик-менеджменту, а також у підвищенні загальної ефективності та конкурентоспроможності страхових компаній.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення цієї мети будуть використані методи аналізу та синтезу наукової літератури, кейс-стаді від провідних страхових компаній, а також огляд сучасних ІТ-рішень у страхуванні.

РЕЗУЛЬТАТИ

Вплив інформаційних технологій на розвиток страхових послуг в Україні за 2022-2024 роки можна простежити через різні ініціативи та проекти, що були реалізовані в країні. Зокрема, Міністерство цифрової трансформації України в партнерстві з проектом USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» запустило ряд ініціатив, які сприяють відновленню та розвитку після воєнних дій, а також підтримують цифрову інфраструктуру країни [6].

Однією з ключових ініціатив є створення Реєстру пошкодженого та знищеного майна, що містить інформацію від українців, постраждалих унаслідок війни. Також створено інвестиційний фонд за участі відомих інвестиційних компаній для відбудови й відновлення пошкодженого та знищеного майна, сума якого може досягти 100 млрд дол. США [6].

Компанія Amazon підтримала цифрову інфраструктуру України, надавши додатково 75 млн дол. США у сфері хмарних технологій на 2023 рік. Крім того, співпраця з проектом USAID/UK aid «TAPAS» дозволила провести конкурс «Open Data Services Support», який спрямований на створення нових і підтримку наявних цифрових інструментів для підвищення ефективності та прозорості роботи органів влади [6].

Зазначені ініціативи показують, що інформаційні технології відіграють важливу роль у розвитку страхових та інших послуг в Україні, зокрема в контексті відбудови країни після воєнних дій та подальшої цифровізації.

Дослідження впливу війни на приватний сектор, ринок праці, а також інші аспекти економіки України проводились European Business Association, що дозволяє глибше зрозуміти тенденції та виклики, з якими стикається країна [13]. Ці дослідження важливі для аналізу загального стану економіки та впливу цифрових технологій на її розвиток.

Ключові інноваційні технології включають штучний інтелект, технологію розподіленого реєстру (блокчейн), великі дані (Big Data), обчислення в хмарі, Інтернет речей (IoT), автоматизовані роботизовані процеси, біометрію, а також технології віртуальної реальності серед інших [1].

На основі доступних досліджень та аналізу поточного стану інформаційних технологій у страхових послугах в Україні, можна визначити декілька напрямків для розвитку в цій сфері.

Вплив блокчейн технологій на страховий ринок, який має потенціал радикально змінити спосіб управління страховими договорами, від випуску полісів до врегулювання претензій, проте дослідження щодо його імплементації та впливу на український ринок залишаються обмеженими.

Використання великих даних і аналітики для персоналізації страхових продуктів, дозволяє залучити потенціал великих даних для персоналізації страхових продуктів, але в Україні ця сфера потребує подальшого дослідження, особливо в контексті захисту даних та приватності.

Зростання використання цифрових технологій у страхуванні, окреслює питання кібербезпеки, яке стає все більш актуальним. Дослідження повинні бути зосереджені на оцінці ризиків та розробці стратегій захисту інформації, які можуть забезпечити важливі внески у страховий ринок України.

Адаптація регуляторного середовища до швидкого розвитку технологій у страхуванні є критичною. Дослідження, що аналізують поточні регуляторні рамки та пропонують напрямки для їхнього удосконалення, можуть сприяти стабільності та інноваційному розвитку страхового ринку.

Сільське господарство є ключовим сектором української економіки, але використання інформаційних технологій для розвитку страхових послуг у цій галузі залишається недостатньо дослідженим. Вплив технологій на страхування в сільськогосподарському секторі у подальших перспективах буде тільки зростати.

Інтеграція телемедицини та цифрових здоров'я технологій зі страхуванням здоров'я може покращити доступність та якість медичних по-

слуг, але потребує додаткових досліджень в Україні.

Концентрація на цих напрямках може не тільки сприяти подальшому розвитку страхового ринку в Україні, але й забезпечити його адаптацію до глобальних трендів та викликів.

Для аналізу впливу інформаційних технологій на розвиток страхових послуг в Україні протягом наступних п'яти років, слід врахувати низку факторів, які можуть вплинути на цей процес (табл. 1).

Таблиця 1

Фактори впливу на розвиток страхових послуг

Фактор впливу	Характерні ознаки впливу
Цифрова трансформація	Активне впровадження цифрових технологій у страхову сферу, таких як штучний інтелект, блокчейн, великі дані, Інтернет речей, може значно підвищити ефективність операцій, зокрема, спрощення процесу подання заявок на страхування, оцінки ризиків, управління полісами та врегулювання збитків
Персоналізація послуг	Використання аналітики даних та алгоритмів машинного навчання дозволяє страховим компаніям пропонувати більш персоналізовані продукти та послуги, виходячи з індивідуальних потреб клієнтів та їхньої поведінки
Покращення доступу до страхових послуг	Мобільні додатки та онлайн-платформи сприяють зростанню доступності страхових послуг, зокрема, у віддалених та сільських районах
Безпека даних та приватність	З огляду на збільшення обсягів обробки персональних даних, питання захисту інформації та дотримання норм приватності набувають особливої актуальності. Нові технології мають забезпечувати високий рівень кібербезпеки
Регуляторні зміни	Урядова політика та регуляторні інновації можуть впливати на швидкість та напрямки цифровізації страхового ринку

Джерело: систематизовано автором на основі [1–5; 7–12; 14]

Сучасні інформаційні технології пропонують нові можливості для вдосконалення процесів ризик-менеджменту в страховій галузі. Вони сприяють підвищенню ефективності оцінки, управління та мінімізації ризиків, забезпечуючи страховим компаніям конкурентні переваги. Штучний інтелект та машинне навчання використовуються для аналізу великих обсягів даних про клієнтів та ризики, що дозволяє прогнозувати потенційні збитки та оптимізувати премії. Алгоритми машинного навчання допомагають виявляти шахрайство, аналізуючи патерни поведінки клієнтів та транзакцій. Використання смарт-контрактів автоматизує виплати, знижуючи час обробки та потенційні помилки [14].

Інтернет речей (IoT) революціонує багато аспектів нашого життя, включно зі сферою автострахування. Завдяки IoT, страхові компанії мають можливість збирати детальні дані про поведінку водіїв, стан автомобілів та дорожні умови, що дозволяє їм пропонувати більш персоналізовані та справедливі страхові поліси. Датчики та прилади IoT забезпечують страховикам доступ до реальних даних про стан здоров'я клієнтів, використання автомобілів тощо, дозволяючи точніше оцінювати ризики. Аналіз великих даних дозволяє страховикам глибше зрозуміти

потреби клієнтів та ризик-профілі, оптимізувати продуктивні лінійки та ціноутворення. Загалом застосування Інтернету речей (IoT) дозволить: персоналізувати страхові поліси, підвищити безпеку дорожнього руху, підвищити ефективність управління претензіями, краще прогнозувати потенційні ризики та розробляти програми для їх запобігання. Розвиток технологій Інтернету речей (IoT) має потенціал радикально змінити ландшафт страхової індустрії, вносячи інновації у продукти, послуги та бізнес-моделі. Очікується, що майбутнє використання IoT в страхуванні буде зосереджено на підвищенні ефективності, зменшенні ризиків та створенні нових можливостей для залучення клієнтів.

ДИСКУСІЯ

Збільшення чисельності користувачів мобільних девайсів, розширення доступу до інтернету, швидке зростання сектору електронної торгівлі та глобальна пандемія спричинили зростання потреби в цифрових страхових продуктах. В таких умовах активна роль держави у підтримці цифрових ініціатив на страховому ринку стає ключовим елементом для росту національної економіки. Забезпечення ефективного та безпечного розвитку цифрового страхового середовища потребує координованих дій від усіх заці-

кавлених сторін, щоб одночасно забезпечувати стабільність системи, захист прав споживачів та підтримувати інноваційний розвиток.

ВИСНОВКИ

Отже, використання сучасних інформаційних технологій в ризик-менеджменті страхових послуг значно підвищує ефективність управління ризиками. Штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей та великі дані не тільки сприяють кращому розумінню та мінімізації ризиків, але й відкривають нові можливості для інновацій у страховому продукті та обслуговуванні клієнтів.

Вплив інформаційних технологій на розвиток страхових послуг в Україні протягом наступних п'яти років буде тільки зростати.

Перспективами майбутніх досліджень у сфері впливу інформаційних технологій на розвиток страхових послуг в Україні можуть бути наступні напрямки:

- Глибше дослідження впливу штучного інтелекту та машинного навчання на персоналізацію страхових послуг. Це включає аналіз алгоритмів прогнозування ризиків, автоматизацію процесів обробки заявок та виплат, що може значно покращити ефективність та задоволеність клієнтів.

- Дослідження ролі блокчейн технологій у страхуванні. Це може включати розробку безпечних та прозорих систем для укладання стра-

хових договорів, верифікації та виплат страхових вимог, що сприяє зменшенню шахрайства та оптимізації внутрішніх процесів.

- Аналіз впливу інтернету речей (IoT) на страхування. Дослідження можуть зосередитися на тому, як дані з IoT пристроїв, таких як автомобільні телематичні системи, датчики в будинках, можуть використовуватися для створення більш точних моделей ризику та розробки нових страхових продуктів.

- Вивчення етичних та правових аспектів використання інформаційних технологій у страхуванні. Оскільки технології розвиваються швидше, ніж регулятивна база, важливо дослідити як забезпечити захист персональних даних клієнтів та відповідність нових технологій законодавству.

- Розвиток цифрових каналів взаємодії з клієнтами. Аналіз того, як страхові компанії можуть оптимізувати онлайн платформи для продажу полісів, комунікації з клієнтами та управління страховими випадками, враховуючи зростаючі очікування клієнтів щодо цифрового сервісу.

Дослідження цих напрямків може допомогти страховим компаніям в Україні адаптуватися до швидко змінюваного цифрового ландшафту, покращити свої послуги та продукти, та забезпечити вищу конкурентоспроможність на ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Bozhenko, V. V., & Pihul, Ye. I. (2021). Vplyv tsyfrovizatsii na rozvytok finansovykh tekhnolohii [The Impact of Digitalization on Financial Technology Development]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu - Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 22, 11-15. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-292-2-2> [in Ukrainian].
2. Karnausenko, A. S., Petrenko, V. S., & Borovik, L. V. (2023). Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku yevropeiskoho rynku strakhuvannia [Current Trends and Development Prospects of the European Insurance Market]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika - Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, 14, 85-94. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.14.11> [in Ukrainian].
3. Klapkiv, Yu. M. (2019). Osoblyvosti didzhytalizatsii na rynku strakhovykh posluh [Features of Digitalization in the Insurance Market]. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/36443> [in Ukrainian].
4. Klapkiv, Yu. M., & Melykh O. Yu. (2019). Transformatsiia didzhytalizatsii rynku finansovykh ta strakhovykh posluh [Transformation of Digitalization of the Financial and Insurance Services Market]. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38161> [in Ukrainian].
5. Melnyk, O. V. (2023). Metaprostir yak innovatsiine seredovyshche tsyfrovyykh tekhnolohii na finansovomu rynku Ukrainy [Metaprospace as an Innovative Environment of Digital Technologies in the Financial Market of Ukraine]. *Suchasni vyklyky ta perspektyvy rozvytku ekonomiky i biznesu: zb. tez dopovidei Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (6 hrudnia 2023 roku, m. Zaporizhzhia) - Current challenges and prospects for economic and business development: Sat. abstracts of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (December 6, 2023, Zaporozhye)*. 87-88. Retrieved from <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/17330> [in Ukrainian].
6. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Ohliad tsyfrovoyi transformatsii ekonomiky Ukrainy (hruden 2022 roku) [National Institute for Strategic Studies. Review of the digital transformation of the Ukrainian economy (December 2022)]. *niss.gov.ua: vebsait - niss.gov.ua: website*. Retrieved from <https://studopedia.info/3-25968.html> [in Ukrainian].
7. Prykaziuk, N. V., Motashko, T. P., & Kondratenko, Yu. S. (2021). Rozvytok internet-strakhuvannia u novykh umovakh [Development of Internet Insurance under the New Conditions]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia - Scientific View: Economics and Management*, 2(72). DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-72-15> [in Ukrainian].
8. Pikus, R. V., & Vynokurova, K. Yu. (2020). Osoblyvosti rozvytku strakhovoho rynku v umovakh informatsiinoho suspilstva [Peculiarities of Insurance Market Development in the Information Society]. *Ekonomika ta derzhava - Economy and State*, 6, 180-185. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066806.2020.6.180> [in Ukrainian].

9. Samoshkina, I. D. (2022). Rozvytok didzhitalizatsii strakhovoho rynku Ukrainy. [Development of Insurance Market Digitalization of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo - Economy and Society*, 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-52> [in Ukrainian].
10. Sosnovska, O. O., & Sirenka, I. I. (2021). Tendentsii innovatsiinoho rozvytku strakhovykh kompanii v Ukraini [Trends of Innovative Development of Insurance Companies in Ukraine]. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsii - European scientific journal of Economic and Financial innovation*, 2(8), 20-30. DOI: <http://doi.org/10.32750/2021-0202> [in Ukrainian].
11. Fedorovych, I. M. (2023). Tsyfrovizatsiia strakhovoho rynku Ukrainy [Digitalization of the insurance market of Ukraine]. *dspace.wunu.edu.ua: vebsait - dspace.wunu.edu.ua: website*. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48293/1/%D0%A6%D0%98%D0%A4%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A5%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A0%D0%98%D0%9D%D0%9A%D0%A3%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%86%CC%88%D0%9D%D0%98.pdf> [in Ukrainian].
12. Zavoloka, Yu. M., Yefremenko, A. H., & Malashenko, Iu. A. (2020). Osoblyvosti funktsionuvannia strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh suchasnoi tsyfrovoi transformatsii [Peculiarities of the Insurance Market of Ukraine Functioning in Conditions of the Current Digital Transformation]. *Ekonomika ta derzhava - Economy and State*, 6, 102-106. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066806.2020.6.102> [in Ukrainian].
13. Doslidzhennia ta analityka - European Business Association [Research and Analytics - European Business Association]. *eba.com.ua: vebsait - eba.com.ua: website*. Retrieved from <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analalyka> [in Ukrainian].
14. Vplyv tekhnolohii shtuchnoho intelektu na rozvytok strakhuvannia. Pryklady zastosuvannia AI [The impact of artificial intelligence technologies on the development of insurance. Examples of AI application]. *forinsurer.com: vebsait - forinsurer.com: website*. Retrieved from <https://forinsurer.com/news/23/06/08/42740> [in Ukrainian].